

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko Staroście Powiatu S. oraz Skarbowi Państwa
- Ministerstwu Zdrowia
o zapłatę i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 października 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części zaskarżającej
postanowienie o odrzuceniu apelacji,**
- 2) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej
w pozostałej części,**
- 3) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego,**
- 4) zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego
w (...) na rzecz adwokata G.M., prowadzącego Kancelarię
Adwokacką w S. , kwotę 2.700,- (dwa tysiące siedemset) zł,
powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług,
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z
urzędu powódce A. S.**

UZASADNIENIE

Powódka A. S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 października 2015 r., (1) odrzucającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie przeciwko Staroście Powiatu S. oraz Skarbowi Państwa – Ministerstwu Zdrowia którym oddalono powództwo w zakresie żądania zapłaty kwot 486 939,59 zł oraz 743 828,98 zł oraz (2) oddalającego apelację w pozostałym zakresie. Jako zakres zaskarżenia wskazano wyrok sądu drugiej instancji adekwatnie formułując wniosek skargi.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. strona może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Tak oznaczony katalog orzeczeń zaskarżalnych ma charakter zamknięty, co oznacza że skarga kasacyjna nie przysługuje od wszelkich innych postanowień sądu drugiej instancji, nawet jeśli mają one charakter kończących postępowanie w sprawie (por. nie publikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CZ 36/04, z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 89/05, z dnia 5 lipca 2012 r., IV CZ 81/12, z dnia 8 lutego 2013 r., IV CZ 171/12, z dnia 3 czerwca 2014 r., III PZ 5/14). Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o odrzuceniu apelacji.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną w dalszej części z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd

Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca oparła na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie zachodzi potrzeba dokonania wykładni art. 442 i 5 k.c. oraz art. 77 Konstytucji RP, które budzą rozbieżności w judykaturze.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia

30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Przedstawione uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań, ponieważ nie został sformułowany żaden problem o charakterze jurydycznym, który budzi wątpliwości w judykaturze, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy miałoby bezpośredni wpływ na wynik sprawy. Skarżąca przytoczyła wprawdzie szereg orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych, ale w znacznej nieadekwatnych do podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Ponadto znacząca część uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania poświęcona jest okolicznościom faktycznym, które nie mogą stać się przedmiotem kontroli w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.). Przypomnieć należy, że przyczyną oddalenia powództwa było uwzględnienie zarzutu przedawnienia i brak okoliczności szczególnych uzasadniających jego negatywną ocenę w aspekcie nadużycia prawa podmiotowego, z uwagi na kilkudziesięcioletni upływ terminu od wyrządzenia szkody i ujawnienia objawów wady oraz zaniedbania powódki w zakresie ustalenia jej przyczyny i ew. wystąpienia z powództwem. W zakresie stosowania klauzul generalnych sądom orzekającym przysługuje prawo sędziowskie o charakterze uznaniowym, stąd zakwestionowanie jej może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Ich wystąpienie nie zostało potwierdzone treścią skargi.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałej części (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu orzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2013, poz. 461 ze zm.). Uwzględniono przy tym prawidłową wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną.